

ODS a migrační krize

Současná migrační krize naplno ukázala dlouhodobé problémy evropského integračního procesu. Neschopnost Evropské unie řešit výzvy spojené s migrací včas, účinně a tak, aby nezvladatelným způsobem nezatěžovaly budoucí prosperitu a stabilitu celé Evropy, nám připomenula, že současný stav a způsob „sjednocování“ Evropy je neudržitelný. Je tak stále jasnější, že ke složitým společenským a ekonomickým jevům nelze přistupovat z pozice nadnárodního, centralistického a technokratického řízení bez politické odpovědnosti a demokratického mandátu. Potvrzuje to i praxe. Bez ohledu na intenzitu proevropské rétoriky se s pokračující migrační krizí členské státy stále více obracejí k mezivládní spolupráci mimo rámec unijních návrhů a iniciativ, které neodpovídají jejich potřebě ochránit bezpečnost a zájmy svých občanů.

Ve světle těchto událostí je zřejmé, že dlouhodobý pohled, který nabízí na vztah národních států a evropské integrace ODS, je rozumný a realistický. Po krizi eurozóny zde máme další konkrétní důkaz o správnosti dlouhodobé strategie a politiky ODS vůči evropské integraci. ODS více než desetiletí vytrvale prosazuje reformu EU směrem k volnějšímu a pružnějšímu uspořádání, kdy by státy nebyly nuceny účastnit se v plném

rozsahu na všech unijních politikách. Ještě nedávno byli ti, kdo přicházeli s takovými návrhy, nazýváni euroskeptiky, kteří nechápou evropskou myšlenku. Dnes jsou si neudržitelnosti současného stavu vědomi i přesvědčení eurofederalisté. To, že všechny členské státy nemohou být nadále nuceny stejně postupovat ve všech oblastech politiky, a nutnost flexibilní reformy EU už uznává i jeden z jejich dlouholetých představitelů, současný předseda Evropské komise Juncker.

Migrační krize však není jen výzvou pro Evropskou unii, ale pro evropskou civilizaci vůbec. Migrace ze zemí Středního východu a severní Afriky není nějakým krátkodobým či sezónním jevem. Naopak jde o dlouhodobý proces, jehož příčinami jsou hluboké demografické, socioekonomické, ale také geopolitické změny v celém regionu. Před sto lety, po první světové válce a rozpadu osmanského impéria, byly v tomto regionu narýsovány více či méně umělé hranice nových či staronových států podle politických zájmů velmocí. Po druhé světové válce se tyto státy staly důležitým faktorem v soupeření mezi Západem a Východem a bývalý sovětský blok do mnohých z nich exportoval sekulární, pseudosocialistické diktatury, které mu měly pomoci při nastolení geopolitické převahy. Po pádu železné opony a konci studené války se tento systém začal pomalu hroutit. Ukazuje se, že muslimský svět, který neprošel historickou zkušeností osvícenství a novodobé modernity, je více ukotven v hodnotovém, společenském i náboženském tradicionalismu. To jej však činí zranitelnějším a náchylnějším vůči projevům radikalismu a především vůči radikálnímu islámu, který vykazuje všechny rysy nebezpečné politické ideologie zdánlivě legitimované náboženstvím.

Řešením současných problémů muslimského světa rozhodně není nahradit bývalé diktátory mechanickým importem demokratických procedur. Rychlé „pozápadnění“ tu nefunguje a demokracii zde není možno jen tak zavést; tyto pokusy krizi jen prohlubují. Je třeba respektovat civilizační odlišnost muslimského světa, pokusit se najít modus vivendi s umírněnými politickými silami v regionu a pomoci jim nalézt novou stabilitu.

Zároveň se však evropské země musí umět účinně bránit pronikání islámského radikalismu, extremismu a terorismu, a to jak technicky – za použití silových, represivních prostředků –, tak ideově. To druhé je důležité právě dnes, kdy je Evropa bohužel oslabena levicovou ideologií multikulturalismu a politické korektnosti a sama si musí znovu klást otázku, nakolik respektuje hodnoty, které ji utvářely a utvářejí.

ODS nabízí vyvážený a realistický přístup prevence a restrikce, snahy účinně pomoci v konfliktních oblastech a zároveň odhodlání udržet vysokou úroveň bezpečnosti v naší vlastní zemi.

Naše zahraniční i domácí aktivity, které shrnuje tato publikace, jsou příkladem konkrétních činů v této oblasti. Mohu-li parafrázovat významného konzervativního filozofa a svého přítele Rogera Scrutona, naše aktivity v oblasti migrace i pomoci muslimskému světu jsou vedeny umírněným pesimismem, který je však nejlepší nadějí do budoucna. Nechceme vyvážet demokracii ani mít spasitelské ambice sociálních inženýrů, kteří vidí „světlé zítřky“. Věříme však ve svobodu jedince, v jeho schopnosti a odpovědnost rozhodovat o svém životě. Jsme přesvědčení o důležitosti soukromého vlastnictví, o kreativní síle volného trhu spojeného s vládou práva či o významu kvalitního vzdělávání, které mohou být základem dobrého života nejen u nás, ale i v Tunisku, Maroku a jednou snad i v Sýrii nebo Iráku.

Zhoršení bezpečnostní situace a migrační vlna unavené Evropě připomínají, co už nechtěla slyšet: svět nebude bezpečnější, pokud ho bezpečnějším neuděláme. Bez úsilí a realistické politiky toho nedosáhneme. ODS takovou politiku i v mezinárodním měřítku nabízí.

Petr Fiala

předseda ODS

Vážení členové ODS,

náš kontinent už nebude nikdy stejný jako ještě před pár lety. Zatímco se bruselští byrokraté věnovali svým oblíbeným regulacím, ochraně spotřebitelů před nimi samotnými nebo klimatickému sociálnímu inženýrství, všude okolo Evropy se hroutila mocenská architektura, zděděná z velké části ještě z éry SSSR. Sekulární diktatury arabského světa, importované sem bývalým východním blokem, sice padají jedna po druhé, ale mnohde je střídají radikální islamisté. Výsledkem je nestabilita celého regionu, která způsobuje mimo jiné obrovské migrační vlny.

Jak správně říkají Britové: Zatímco socialisté o problémech mluví, konzervativci konají. Již v lednu 2014 jsme pomáhali zlepšovat podmínky v tureckém uprchlickém táboře v Gaziantepu. V létě tohoto roku obnovovala Aliance evropských konzervativců a reformistů školu pro uprchlíky na Sicílii. A v polovině listopadu jsme společně s partnery ze zemí severní Afriky a Středního východu založili novou iniciativu vycházející z přesvědčení, že prosperitu a demokracii může arabskému světu zajistit právě umírněná konzervativní politika orientovaná na občanství, svobodu, trh a vládu práva.

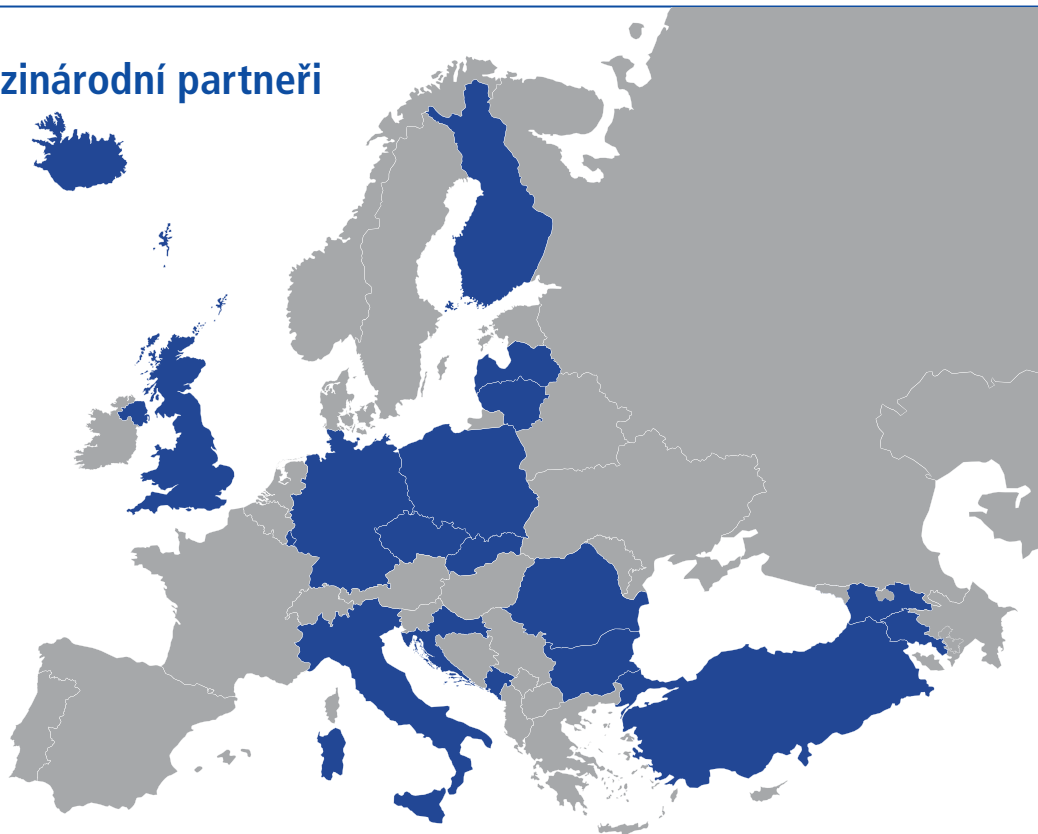
Nezaháleli jsme ani doma. Již od začátku krize jsou občanští demokraté jedinou politickou stranou, která navrhuje ucelený soubor racionálních řešení na evropské úrovni. Jsou to mimochodem v podstatě stejné kroky, ke kterým se teprve po půlročním boji o nesmyslné kvóty nakonec uchyluje i EU.

Náš zájem o dění v arabském světě a o migrační politiku nevychází z nějakého naivního idealismu. Je naším svrchovaným zájmem, aby byla v krizových regionech na periferii Evropy obnovena rovnováha. Aby nebyli dřívější diktátoři vystřídáni náboženskými fanatiky, kteří netouží po ničem jiném než po zničení naší civilizace. Podaří-li se s naší pomocí najít v destabilizovaných zemích umírněné politické síly, schopné zajistit stabilní demokratický vývoj a prosperitu, nebudou mít jejich obyvatelé důvod utíkat do Evropy.

Jan Zahradil

předseda Aliance evropských konzervativců a reformistů

ODS a její mezinárodní partneři

ODS je společně s dalšími politickými stranami z dvaceti zemí součástí Aliance evropských konzervativců a reformistů (AECR). Aliance vznikla jako platforma těch politických sil, které usilují o zásadní reformu Evropské unie, chtějí změnu evropského integračního modelu a staví se proti federalizaci Evropy do podoby kvazi státního útvaru. Nabízíme však členství a spolupráci i pravicovým politickým subjektům působícím v zemích mimo Evropskou unii, a dokonce i mimo Evropu. Proto náš program definujeme šířeji tak, aby obsáhl základní principy konzervativní politiky, jako jsou individuální svoboda, demokracie, svobodný obchod, rodinné hodnoty nebo transparentní veřejná správa.

Kromě řádných členů má AECR také pět významných regionálních partnerů od australských liberálů po americké republikány.

Naši regionální partneři:

australská Liberální strana, kanadská Konzervativní strana, marocká strana Istiqlal, novozélandská Národní strana, americká Republikánská strana.

Realistická politika ODS

1. **Potírat organizovaný zločin, pašeráctví a obchod s lidmi a důsledně chránit vnější hranice Unie.** EU již zahájila vojenskou operaci EU NAVFOR, která má rozbít kriminální síť pašující běžence a snížit počet obětí na moři. Počáteční fáze operace zahrnuje hlídkování v mezinárodních vodách a sběr zpravodajských informací o pašeráckých sítích, sledování a blokování nelegálních převodů peněz.

Odhaduje se, že např. ISIS na nelegální migraci vydělává až 323 milionů dolarů ročně. Pašeráci si účtují 800 až 1000 dolarů za osobu za cestu do Libye a dalších 1500 až 1900 dolarů za cestu přes Středozemní moře.

V další fázi operace by mělo dojít k vyhledávání a zabavování podezřelých plavidel a jejich likvidaci. Vzhledem k tomu, že se předpokládají akce v libyjských výsostných vodách, je nezbytný souhlas Rady bezpečnosti OSN a libyjských úřadů. To není vůbec jednoduché, v RB OSN hrozí ruské veto, v rozpadlé Libyi se musí jednat s tobruckou i tripoliskou vládou, popř. zvolit jiné řešení. Zaměříme síly na získání tohoto mandátu. Je to potřebné, byť jistě složitější než od zeleného stolu nadiktovat kvóty, které nic nevyřeší.

2. **Vyhlásit informační válku.** Migrační krize je do jisté míry hybridní válkou, je částečně také informačním bojem. Známým aspektem migrace je, že mj. přináší riziko šíření radikálního islámu a terorismu. Pašeráci přes webové portály a sociální sítě pořádají náborů pro nelegální cestu do Evropy. EU by měla zahájit svoji informační kampaň a vysvětlovat podmínky získání azylu, zákonné povinnosti žadatele, postihy v případě nedodržení, bezpečnostní rizika na cestě do Evropy a možné alternativy.
3. **Omezit sociální výhody a zvýšit tlak na integraci.** Jednou z příčin atraktivity evropských zemí pro uprchlíky je rozvinutý sociální systém a výhody, které imigrantům poskytuje. Na rozdíl od minulosti zde mohou téměř bez povinností těžit z velkorysé podpory, která je jen minimálně vázána na vlastní snahu a výkon ve prospěch společnosti. Nezřídka je možné dosáhnout příjemného ekonomicko-sociálního zabezpečení, a přitom bojovat proti hostitelské zemi, jejím pravidlům hry, její kultuře. Toto nesmí být nadále možné. Je potřeba snížit atraktivitu imigrace, protože stále platí, že jednoznačně největší skupiny uprchlíků tvoří ti, kteří sem přicházejí z ekonomických důvodů.

4. **Rozvinout pomoc v konfliktních regionech.** Měli bychom zkonkretizovat plány na vybudování azylových táborů na severu Afriky a na Blízkém východě, které by tvořily jakousi bezpečnou nárazníkovou zónu vůči nebezpečné a drahé variantě ilegální migrace do EU. Není to nic jednoduchého, protože řada zemí v tomto regionu se rozpadla. Je potřeba se soustředit na ty, které fungují a samy mají s uprchlíky problém (např. Alžírsko). V zájmu evropské bezpečnosti bude nutné zvažovat i vojenskou přítomnost v nestabilních oblastech. Pak by bylo možné provádět předběžnou kontrolu těch, kteří by měli případně nárok na azyl v EU. Zároveň bychom tím vytvořili místa, kam by se mohli vrátit ti, kteří jsou z Evropy vyhoštěni. Jde tedy o to, vytvořit přímo v regionu prostory bezpečí, zdravotní péče a snesitelných životních podmínek.
5. **Reformovat návratovou politiku.** Návratová politika potřebuje nutně změnit, není dnes koncepčně řešena. Je nutná spolupráce se zdrojovými zeměmi (což ale není vždy dobře možné, protože řada z nich se rozpadla a chybí centrální vláda). Dobrým příkladem je Španělsko, které v letech 2006 až 2008 řešilo migrační vlnu na Kanárské ostrovy. Dohodlo se s Marokem a Mauretánií a obě země se podílely na tom, že se podařilo vlnu migrantů zastavit. Stejně tak se o to musí snažit Evropa dnes.

Návrh usnesení Poslanecké sněmovny k migrační krizi

Předložil poslanecký klub ODS

29. září 2015

- 1) PSP trvá na odmítavém postoji k povinným kvótám pro rozdělení uprchlíků v jednotlivých členských zemích EU. Protože byla Česká republika v této otázce přehlasována na zasedání ministrů vnitra, žádá PSP vládu, aby se připojila k podání žaloby k Evropskému soudnímu dvoru.**

Zdůvodnění: Před vrcholným summitem EU možnost žaloby uváděl jak předseda vlády Bohuslav Sobotka, tak také místopředseda vlády Pavel Bělobrádek („Pokud by Unie České republice vnutila povinné kvóty na přerozdělení běženců, podá Česká republika žalobu k Evropskému soudnímu dvoru ve Štrasburku.“). Protlačení povinných kvót silou EU rezignovala na demokratické principy rozhodování. Je nutné, abychom byli v této otázce obzvlášť důslední, abychom mohli lépe čelit dalšímu kroku, který se připravuje, povinnému přerozdělovacímu mechanismu.

- 2) PSP odmítá trvalý přerozdělovací mechanismus, který má zavést přerozdělování uprchlíků pomocí povinných kvót pro jednotlivé členské státy EU na neomezenou dobu.**

Zdůvodnění: Rozhodnutí o této otázce je připraveno na další vrcholný summit EU, mluví o něm kancléřka Angela Merkelová, předseda Evropské rady Donald Tusk i předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker. Je vidět zřejmé odhodlání těchto politiků stálý mechanismus protlačit stejnou silou, jako byly protlačeny povinné kvóty.

- 3) PSP odmítá možnost sjednocení dávek pro běžence v zemích Evropské unie.**

Zdůvodnění: S touto možností přichází německý eurokomisař Oettinger. („... potřebujeme jistou míru harmonizace hmotných dávek pro žadatele o azyl v Evropě, protože příliš velké rozdíly v rámci EU by mohly vytvářet falešné pobídky a rozdělování podle pevných kvót by vedlo do absurdity.“) Takové vyjádření představuje naprostou ztrátu smyslu pro realitu, protože nebere v úvahu různý ekonomický výkon a životní podmínky v členských zemích EU.

- 4) PSP žádá vládu, aby se aktivně zasadila o právní změnu postavení České republiky v EU, která nám umožní zachovat autonomii v zásadních otázkách státní suverenity. PSP žádá vládu, aby k tomu využila nejbližší možné příležitosti, kdy budou otevřeny smlouvy o fungování EU.**

- 5) PSP vyzývá vládu, aby předložila detailní postup prověřování uprchlíků, kteří mají být přijati na území ČR.**

Zdůvodnění: Jedná se o zajištění bezpečnosti v ČR. Německá vláda oznámila, že třetina lidí disponujících syrskými pasy nejsou Syřané. Představitelé italské, egyptské a libyjské vlády prohlásili, že středomořské zločinecké gangy pašují do Evropy mezi uprchlíky bojovníky Islámského státu.

6) PSP podporuje vládu v přípravě účinné ochrany státní hranice ČR v případě, že migrační krize bude eskalovat.

Zdůvodnění: V usnesení z 12. února nechceme omezovat volný pohyb uvnitř schengenského prostoru, ale ukazuje se, že řada států EU k ochraně svých hranic před migranty jednostranně přistoupila. Je nutné, aby na podobný krok byla připravena i ČR.

7) PSP podporuje zásahy proti pašeráckým lodím a vyzývá předsedu vlády a ministra zahraničních věcí ČR, aby využili veškerých možností k získání souhlasu OSN s tímto plánem.

Zdůvodnění: OSN zatím odmítla dát mandát k zásahu proti pašeráckým lodím. Je to v příkrém rozporu s výzvou mimořádného zástupce generálního tajemníka OSN pro migraci Petera Sutherlanda, jenž požaduje, aby EU pohrozila zemím, které nechtějí přijmout povinné uprchlické kvóty, vyloučením z EU. OSN musí přijmout svou část odpovědnosti a nehledat příčiny krize tam, kde nejsou.

8) PSP žádá vládu o podrobnou informaci o dosud poskytnuté přímé humanitární pomoci v uprchlických táborech mimo území Evropy z rozpočtu České republiky.

Zdůvodnění: 12. února 2015 přijala Sněmovna usnesení k bezpečnostní a imigrační politice, v němž žádá vládu o zvýšení finančních prostředků na tuto pomoc. Chceme znát výši celkové pomoci (plánovaná/zvýšená) v konkrétních položkách (jaké finanční částky a na jaké účely byly v utečeneckých táborech vynaloženy).

9) PSP konstatuje, že je připravena na žádost vlády schválit nutné změny v příslušných kapitolách státního rozpočtu na rok 2015 tak, aby vynaložené peníze přispěly k zadržení migrantů mimo území ČR.

Zdůvodnění: Nutnost zastavit migranty v uprchlických táborech mimo území ČR je zmiňována všemi českými i evropskými politiky jako základní předpoklad zvládnutí současné utečenecké krize.

10) PSP žádá předsedu vlády, aby na vrcholných jednáních EU vyvíjel tlak na urychlenou změnu rozpočtu EU s cílem posílit zdroje na zadržení migrantů v táborech mimo území EU.

Zdůvodnění: Pomoc pro uprchlické tábory schválená na posledním summitu předsedů vlád ve výši 1 mld. eur se jeví jako nedostatečná. Německo samo věnuje uprchlické krizi letos 10 mld. eur a rozpočet dále navyšuje. K zadržení migrantů a odvrácení je od cesty do Evropy nebude jedna uvolněná miliarda stačit. Tato částka se neshoduje s tvrzením evropských politiků, že migrační krize je zásadní prioritou. Dva příklady: Na řešení řecké krize – pro třetí záchranný program – našla EU 86 miliard eur. Na administrativu počítá v sedmiletém plánovacím období (2014–2020) vynaložit 61 mld. eur, to v přepočtu znamená 645 miliónů korun denně.

Založení Konzervativně-reformní iniciativy v Tunisku

Zatímco větší část severní Afriky a Středního východu tone v chaosu po rozpadu diktátorských režimů, Tunisko nabízí příběh úspěchu. A arabský svět takové příběhy nutně potřebuje, více než kdy jindy. Proto jsme se rozhodli právě do Tuniska seznat naše evropské i regionální partnery, abychom společně založili Konzervativně-reformní iniciativu (CRI). Naším společným cílem je prosazování konzervativních hodnot, které máme společné: demokracie, svoboda, tržní ekonomika a volný obchod a také vzájemný respekt.

Zapojení středo-pravicových stran z převážně muslimských zemí do celosvětové rodiny, jakou v tuto chvíli představuje AECR, je nezbytným předpokladem jejich úspěchu, stabilizace oblasti a oslabení migračních toků. V praktické rovině bude CRI nabízet svým členským stranám posílení jejich organizační kapacity, podporu v kampaních a každodenní komunikaci a také pomoc s rozvíjením jednotlivých politik.

Zleva: Mehrezia Labidi, tuniská poslankyně; Danielle Capezzone, italský poslanec; baronka Warsi, členka britské Sněmovny lordů

Přímé přenosy Al-Džazíry z konference sledovalo odhadem na dvacet milionů diváků

AECR pomáhá v uprchlických táborech

Zlepšování podmínek v uprchlických táborech na periferii Evropy je jednak samozřejmou součástí konzervativní filozofie, jednak pomáhá snižovat migrační tlak na vnější hranice Evropské unie.

V lednu 2014 pomáhali naši poslanci národních parlamentů i europoslanci v uprchlickém táboře Gaziantep na jihu Turecka, kde se soustředí uprchlíci ze Sýrie. Na sklonku srpna 2015 se na čtyřicet poslanců a členů politických stran z patnácti zemí vypravilo na Sicílii. Přivezli vybavení, které zoufale chybělo italskému Červenému kříži, a spolu s místními dobrovolníky se podíleli na opravě fotbalového hřiště a základní školy.

Dokončení rekonstrukce základní školy v Katánii

Nové hřiště v uprchlickém táboře v Gaziantepu

Esej Rogera Scrutona

Copyright: News Syndication

Roger Vernon Scruton (1944) je známý britský filozof, estetik, politolog a spisovatel. Je zastáncem a typickým představitelem konzervativního myšlení. Doktorát získal v Cambridge, mezi léty 1971 a 1992 vyučoval na univerzitě Birkbeck College of London. V sedmdesátých letech se Roger Scruton podílel i na bytových seminářích v Praze, Brně a Bratislavě. Jako uznání jeho přínosu české vědě a vzdělanosti mu byl v roce 2004 udělen čestný doktorát Masarykovy univerzity. Je také nositelem české Medaile za zásluhy.

Následující esej napsal Roger Scruton pro AECR, při příležitosti založení Konzervativně-reformní iniciativy v Tunisu.

Poselství konzervatismu do muslimského světa

Konzervatismus není jen jeden, liší se dle místa svého vzniku i dalšího vývoje. Například směr, jakým se vydal konzervatismus britský a americký, nesnese žádná srovnání s konzervatismem evropským. Nicméně i přesto v sobě konzervatismus nese určité zásadní ideje a politiky, které spojují konzervativce na Západě s těmi v muslimském světě.

Pravděpodobně tou nejdůležitější společnou ideou je koncept národního státu. Po rozpadu Osmanské říše si západní mocnosti rozdělily její bývalé území podle národních hranic. Bohužel se tak stalo bez hlubší znalosti křehké povahy zdejších podmínek, v nichž místní národy celá staletí bojovaly o možnost mírumilovného soužití. Tragické a nebezpečné důsledky tohoto nešťastného rozdělení zažíváme dodnes. To však neznamená, že bychom měli národní stát zcela zatratit. Jeho principy obhajuje nejen tradice islámského myšlení. Koncept národního státu je dnes prakticky úspěšně realizován v Maroku, Tunisku, Turecku, Indonésii, a to proto, že je jádrem moderního politického procesu a otevírá dveře právnímu řádu, po kterém muslimové prahnou.

Pravou podstatu národního státu definuje právní řád, který podporuje loajalitu vůči zvyklostem a institucím vznikajícím na jeho území. Národní stát je nestranný vůči nejrůznějším náboženským a etnickým menšinám žijícím na jeho území a snižuje tak možnou eskalaci napětí mezi těmito skupinami. Mimo to je národní stát zázemím, které umožňuje vznik sounáležitosti občanské, ne pouze sunnitské, šíitské, ortodoxní či katolické. Stát, který se opírá o národní loajalitu svých občanů bez ohledu na jejich vyznání, může rozvíjet předvídatelné vztahy se svými sousedy, aniž by se musel spoléhat na neformální síť rodin, kmenů a náboženských společenství. Samozřejmě ne všichni muslimové se s touto myšlenkou ztotožňují. Muslimské bratrstvo v Egyptě vzniklo právě na základě popření principů sekulárního státu. Zakládající vůdce Muslimského bratrstva, Sajjid Qutb, ve svých knihách Milníky a Ve stínu koránu odsoudil koncepci národa a jeho zákonů jako rouhačství, které odmítá Bohem dané zákony a povyšuje se nad Boží roli nejvyššího soudce. Historie však ukázala, že principy obhajované Muslimským bratrstvem nemohly vést ke stabilnímu a vnitřně soudržnému systému vládnutí. Pokusy založit moderní státní zřízení pouze na jurisdikci

koránu vedly buď ke zkorumpované dynastické vládě, jako tomu je v Saúdské Arábii, či ke zločinnému útlaku, jako tomu je v případě Islámského státu. Jsem přesvědčen o tom, že v okamžiku, kdy muslimové dojdou k poznání, že národní uspořádání, přinášející mír a bezpečí, základy jejich víry nijak neoslabí, ba naopak posílí, vzniknou muslimské státy, které budou zahrnovat konzervativní hodnoty většiny západních demokracií a jejichž zákony budou zároveň slučitelné s jejich mravními zásadami.

Idea národního státu v Evropě se zrodila z bolestných konfliktů mezi znepřátelenými náboženskými vyznáními a sektami a následné potřeby ustavení nového zřízení, se kterým se ztotožní všichni bez ohledu na svou náboženskou víru. Záměrem nebylo vytěsnit či vyvrátit náboženství, ale ustanovit jiný systém veřejného práva, který by umožnil řešení občanských sporů neohledě na vyznání a byl tak odpovědí na politické problémy, které trápily většinu obyvatel. Kemalu Atatürkovi se na troskách Osmanské říše podařilo vybudovat pevný a v moderním světě prosperující stát proto, že myšlenku národa založil na silném pocitu sounáležitosti ke společnému jazyku a sdílených zvycích. Podařilo se mu zformovat nový systém práva, který byl sice zbaven veškerých náboženských odkazů, nicméně respektoval právo na vyznání i náboženský a duchovní rozvoj jedince. Byl to bezpochyby nesmírně obtížný proces a ne vše se povedlo. Poskytl nám však dodnes jeden z mála dochovaných modelů sekulárního islámského státu a je nutné se z něj poučit. Kdekoliv na Blízkém východě došlo ke srovnatelnému období stability, bylo to tam, kde byla ustavena jakási verze národního státu – dělo se tak zejména ve francouzsky mluvících částech severní Afriky a v Libanonu.

Dalším pilířem národního státu je pro konzervativce vláda práva, kdy veškeré veřejné dění podléhá jurisdikci nezávislých soudů. V muslimských zemích proběhlo několik pokusů takovouto vládu práva zavést, nicméně důvěra veřejnosti v nezávislost soudů byla podkopána korupcí a vlivem soukromých zájmů. Vláda práva není bez nezávislého soudnictví možná. Pokud má být soudce nezávislý, musí být ctěn, respektován a odměňován tak, jak přísluší jeho společenskému postavení. Takovéto zacházení by jej mělo motivovat, aby se zdržel účasti na korupčním jednání. Vytvoření takového soudního systému je jedním z nejdůležitějších úkolů, kterému čelí všechny vlády na Blízkém východě a mohou v tomto ohledu čerpat z konzervativní zkušenosti v Evropě.

Téma, které pro část konzervativců nebývá na pořadu dne, nicméně já osobně jej považuji pro zdravý vývoj muslimského světa za zásadní, je městské plánování. Celý region byl postižen corbusierovskými utopiemi, které prosazovaly vládnoucí elity. Ty v rámci svých ultramoderních vizí chtěly učinit tlustou čáru za minulostí, zbourat stará města s jejich úzkými uličkami a tajemnými zákoutími a nahradit je stavbami ze skla a z oceli. Pokud se ale otočíte zády k minulosti, otočíte se zády i k vlastním lidem. V Dubaji fantazií neoplývající plánovači staví monstrózní zábavní parky pro petrodolary oplývající boháče. Zničení Mekky, které má na svědomí saúdská královská rodina, zplundrování levantských měst městskými plánovači je stejně odsouzeníhodné jako úmyslný vandalismus páchaný v syrském Aleppu, Palmyře či Homsu. Lásky k domovu je základním a naprosto nezbytným stavebním kamenem pro obnovu Blízkého východu coby přijatelného a příjemného místa pro život. K tomu je nutné přijmout rozumné zásady městského plánování, které v sobě spojí současné nároky s věkem prověřenými tradicemi výstavby lidských sídel. K obnově kulturního sebevědomí muslimského světa by značně přispělo, pokud by přestal přejímat ke svému dědictví arogantní modernistické vize a znovuobjevil tradice islámské architektury, které vždy neoddělitelně spojovaly muslimský způsob života se vztahem

k rodné půdě a krajině. A byl to také anglický konzervatismus, který vždy akcentoval stejná témata, neboť věří, že snaha o dosažení ideálu krásy je součástí smlouvy mezi „žijícími, nenarozenými a mrtvými“ a tvoří tak základ našeho společenského řádu.

Co se týče hospodářství, neexistuje pro podmínky středomořského života jiná udržitelná alternativa než je ta, kterou prosazuje konzervatismus – ekonomika založená na soukromém vlastnictví, volném trhu a spravedlivém zdanění. Někdy však zapomínáme na to, že pro konzervativce mají všechny výše uvedené principy smysl, pouze pokud jdou ruku v ruce s vládou práva, která umožňuje vstupovat do svobodných smluvních vztahů, trestá krádeže a podvody a umožňuje lidem vstupovat na trh v dobré víře. Vláda práva je pro muslimský svět asi tím nejdůležitějším aspektem, neboť její objektivní principy bývají často porušovány ve jménu konkurenčních rodinných či kmenových zvyklostí. Pokud má muslimský svět převzít konzervativní zkušenost, je nutné zvýšit obecné povědomí o férovém jednání. Školy by měly učit, že soukromý majetek je jednak právo, ale i odpovědnost – bez odpovědnosti, dobročinného daru a zakládání obecně prospěšných institucí, jako jsou školy a nemocnice, bude soukromé vlastnictví vždy jen zdrojem záště, zejména ze strany těch, kterým ho není dopřáno. Tradice dobročinného daru (zakát) je v muslimském světě hluboce zakořeněna a otevírá možnosti k rozvoji moderního systému vzdělávání, bez něho by výše uvedené reformy nebyly možné.

Výsostným znakem konzervatismu je přesvědčení, že nejlepší vzdělání nemusí nutně poskytovat stát, který podporuje kulturu průměrnosti a zanedbává rozvoj individuálního nadání a podnikání. Prvotním zájmem muslimského světa by mělo být založení dostatečně financovaných škol, které budou poskytovat takový druh sekulárního vzdělání, jaký například poskytují lycea ve francouzsky mluvících zemích po celém světě. Škola by měla být místem, kde se učí znalosti a dovednosti, které nenajdete v koránu. Současné madrasy se velmi málo odchylují od koloběhu výuky posvátných textů a jejich aplikace v každodenním životě. Jejich učení je muslimy vítáno a oceňováno, ale nestačí k tomu, aby muslimům pomohlo k většímu zapojení a konkurenceschopnosti v dnešním moderním světě. Školy by si měly klást za cíl vychovávat vedoucí elity, které budou dostatečně sebejisté k tomu, aby cítily svůj podíl zodpovědnosti za zbytek společnosti, a budou své země reprezentovat na základě hrdosti a dobré víry.

Britští konzervativci se často neubrání tomu, aby na muslimské komunity nepohlíželi s určitou mírou závisti, protože se jim podařilo uchovat to, co naše společnost dávno ztratila. Jsou to silné rodinné vazby a vztah k domovu, který je zdrojem lásky a bezpečí. Uprostřed chaosu moderních válečných konfliktů je pro muslimy z Blízkého východu rodina jediným úkrytem před nebezpečím. Kromě toho je rodina morálním pilířem komunity. Pokud se politickým lídrům muslimského světa podaří integrovat tuto lásku k rodinným hodnotám do jim vlastní formy politického konzervatismu, mohou jít příkladem celé moderní politice.

V tomto textu jsem načrtl několik hlavních konzervativních idejí a politik, ze kterých by mohl muslimský svět těžit ke svému prospěchu. V žádném případě nechci podceňovat těžkosti a výzvy, kterým současný muslimský svět čelí. Ale s boží pomocí a se znovuobjevenou silou individuální, racionální vůle není důvod nevěřit tomu, že se podaří uskutečnit takový druh změn, které jsem zde navrhl.

www.ods.cz

 Facebook: [ods.cz](https://www.facebook.com/ods.cz)

 Twitter: [@ODScz](https://twitter.com/ODScz)

 Youtube: [tvods](https://www.youtube.com/tvods)

 Flickr: [odscz](https://www.flickr.com/photos/odscz)

www.aecr.eu

 Facebook: [AllianceECR](https://www.facebook.com/AllianceECR)

 Twitter: [@AllianceECR](https://twitter.com/AllianceECR)

 Youtube: [TheAllianceAECR](https://www.youtube.com/TheAllianceAECR)

 Flickr: [aecr](https://www.flickr.com/photos/aecr)

